

[Kalmæs]

A. P. Møller. De nuværende koncessionsforhold er således, også vurderet ud fra forsyningssikkerheden, helt uacceptable. Der må derfor af hensyn til almenvellet sikres en fuldstændig ændring af forholdene i den danske del af Nordsøen, og A. P. Møllers netop udsendte tilbud svarer ikke til det.

Når vi i andre sammenhænge finder ud af, at man ud fra samfundsmæssige hensyn må gennemføre et eller andet, f.eks. bygge en vej, en jernbane eller en gasledning, så er det helt accepteret, at man om nødvendigt må ekspropriere. Helt tilsvarende er situationen med eneretten til efterforskning og udvinding af olie og gas i den danske undergrund: dér må man også om nødvendigt ekspropriere. Det ville ikke være normalt i sådan et tilfælde, at man blot meddelte, at nu eksproprierer man. Det normale er, at man optager forhandlinger om de vilkår, man eventuelt kan blive enige om, men begge parter ved udmærket godt under forhandlingerne, at bliver der ikke enighed, så bliver der eksproprieret. Sådan foregår det, når man normalt skal tage hensyn til samfundets behov.

Nogle borgerlige politikere har påstået, at det ikke er rimeligt at forhandle under trussel om ekspropriation, men som jeg har vist, er det netop den helt normale situation, at man ved, at bliver man ikke enige, så må der eksproprieres. Og A. P. Møller skal vel ikke have særbehandling – eller det er måske netop det, der er meningen?

Der må altså ske en total ændring af forholdene. Det kan betyde ekspropriation af eneretsbevillingen, det kan også betyde tilbagekøb af eneretsbevillingen, eller det kan betyde statsdeltagelse i DUC med en andel på mindst 51 pct. sammen med en kraftig beskatning af overskud på råstofudvinding, som er sikret mod omgåelse, sådan som det hidtil er set ved hjælp af en rentefradragsret.

Resultatet i de tre tilfælde er nogenlunde det samme, nemlig en inddragelse af de urimelige gevinster og en samfundsmæssig kontrol med efterforsknings- og udvindingshastighed. De to muligheder forudsætter indgåelse af en aftale mellem staten og DUC og A. P. Møller, som svarer til forholdene i dag i vore nabolande, i England og i Norge, i modsætning til den nuværende eneretsbevilling, som er indgået i en situation, som intet har til fælles med den energimæssige situati-

on, vi har i dag, og som er helt ude af trit med dagens virkelighed.

Kan der ikke opnås en sådan ændret aftale eller tilbagekøb, så er vi i SF ikke i tvivl om, at hovedparten af den danske befolkning vil slutte op bag kravet om ekspropriation. Selvfølgelig vil den danske befolkning ikke acceptere at skulle udrede mellem 100 og 200 mia kr. til A. P. Møller og tre multinationale selskaber for råstoffer, som findes i den danske undergrund.

En ekspropriation betyder, at der skal ydes erstatning, og det er en erstatning, der svarer til udgifterne, som selskaberne har haft, med en rimelig forrentning inklusive risikotillæg – men den forrentning og den fortjeneste, som man kan få, hvis der er en moderne beskatning af råstofudvinding, som der er i den norske og den engelske del af Nordsøen. Det skal ikke være en erstatning, der svarer til, at der ingen råstofudvindingskat er, eller som svarer til, at selskaber undrager sig selskabsbeskatning gennem tårnhøje rentebetalinge.

Vores konklusion er derfor, at man må forhandle med den klare forudsætning, at kan der ikke opnås enighed, må der eksproprieres.

Lone Dybkjær (RV):

Formålet med denne forespørgsel var, at ministeren skulle oplyse om fordele og eventuelle ulemper ved ekspropriation af energiressourcerne i den danske undergrund. Det synes jeg nok kunne være nyttigt at huske, når vi i øvrigt skrider til siden i debatterne. I modsætning til energiministeren synes jeg altså, det havde været udmærket, hvis vi havde fået dette spørgsmål belyst. Ellers er jeg ikke i tvivl om, at det vil dukke op atter og atter. Jeg synes lige så godt, vi én gang for alle i hvert fald kan få en del af det, så godt det nu kan lade sig gøre i dag, afklaret. Så kunne vi også opnå, at der ikke kom alle mulige rigtige og urigtige påstande om, hvad der måtte være af fordele og ulemper ved en ekspropriation.

I modsætning til hr. Arne Christiansen opfatter jeg VS' forespørgsel ikke blot som et udtryk for, at de ønsker en ekspropriering, men også som et udtryk for, at de faktisk gerne ser nogle fordele og nogle – godt nok i deres sprogbrug »eventuelle« – ulemper af-